

## Täysistunto

Torstai 19.5.2022 klo 16.00—18.07

### 2.2. Suullinen kysymys oikeusturvan toteutumisesta (Pihla Keto-Huovinen kok)

Suullinen kysymys SKT 102/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Seuraava kysymys, edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

16.21 **Pihla Keto-Huovinen kok:** Arvoisa puhemies! Tuomariliiton tutkimuksen mukaan joka kolmas tuomari harkitsee alanvaihtoa tai on lähdössä jo muihin tehtäviin. Taustalla on kohtuuton työmäärä sekä se, ettei työaika riitä asioiden valmisteluun ja tuomioiden huolelliseen perustelemiseen. Tämä on hälyttävää, sillä perinteisesti tuomareiden alanvaihdot tai edes niiden harkitseminen ovat olleet poikkeuksellisia ilmiöitä. Tuomareiden hätähuuto ei ole yksittäistapaus, vaan vastaavat ongelmat koskettavat muitakin turvallisuus- ja oikeusviranomaisiamme — poliisia, syyttäjää ja Rikosseuraamuslaitosta. Erityisesti jännitteisessä maailmantilanteessa uskottava ja toimiva oikeushallinto on osa kokonaisturvallisuutta ja ylläpitää yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Arvoisa oikeusministeri Henriksson, kysyn: miten hallitus aikoo korjata tämän akuutin tilanteen? [Eduskunnasta: Erittäin hyvä kysymys!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.22 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen erittäin iloinen siitä, että edustaja Keto-Huovinen nostaa tämän kysymyksen, koska yksi tärkeimmistä peruspilareista, mitä meillä oikeusvaltiossa on, on toimiva oikeudenhoito. Ja tämä Tuomariliiton kysely, sen vastaukset, on otettava vakavasti, ja tämä myös tehdään oikeusministeriössä ja myös Tuomioistuinvirastossa. Niin kuin muistatte, niin meillä on aika uusi Tuomioistuinvirasto, joka nykyään on myös keskeisessä roolissa, kun mietitään, miten tuomioistuinlaitosta kehitetään ja millä tavalla tuomareita koulutetaan ja niin edelleen. Oikeusturva ja sen saatavuus ovat oikeusvaltiolle olennaisen tärkeä asia, ja jokainen signaali liian raskaaksi koetusta työkuormasta on otettava vakavasti, ja sitä me teemme. [Puhemies koputtaa]

Olemme myös valmistelemassa nyt oikeudenhoidon selontekoa. Siitä voidaan keskustella enemmän. [Ben Zyskowitz: Sitten vastaus itse kysymykseen!]

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka nyt haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

**16.24 Pihla Keto-Huovinen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomessa ei ole harvinaista, että esimerkiksi hometalo-, rakennus- tai työriidan käsittely kestää useita vuosia. Tilanne on kestämätön myös rikospuolella. Tapahetkestä käräjäoikeuden tuomioon kestää raiskauksissa 18 kuukautta ja pahoinpitelyissä 15 kuukautta. Ääritapauksena erään lapsen pahoinpitelyasian käsittely kesti neljä vuotta.

Ei voi olla niin, että täällä harmaantuu ennen kuin saa asialleen oikeutta. Oikeusturva rapautuu, kun pitkien käsittelyaikojen ja korkeiden kustannusten takia ihmiset eivät uskalla hakea asialleen oikeutta. Oikeudenkäyntien venyminen on myös taloudellinen ongelma, kun tärkeät vihreän siirtymän investoinnit seisovat.

Arvoisa ministeri Henriksson, äsken totesitte, että oikeusturvan saatavuus on tärkeää. Kysynkin: mihin konkreettisiin toimiin hallitus ryhtyy oikeudenkäyntimenettelyjen nopeuttamiseksi? [Ben Zyskowitz: No niin, nyt pääsee vastaamaan!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

**16.25 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä tärkeässä kysymyksessä teemme paljon, ja yksi asia on se, että meillä on myös riittävä rahoitus. Tämä hallitus on panostanut oikeudenhoitoon enemmän kuin edellinen hallitus. Ja tämä on tietysti asia, joka on myös meidän kaikkien vastuulla.

Mitä tulee oikeudenkäynteihin, niitten keventämiseen, niin me myös etsitään nyt niitä keinoja, joilla esimerkiksi siviiliasiat saataisiin vielä helpompaan ratkaisuketjuun, että niitä ei tarvitsisi käsitellä sillä tavalla, niin laajasti kuin tänä päivänä tehdään tuomioistuimissa, ja jotta niissä voitaisiin saada ratkaisu aikaisemmin.

Tässä on myös tärkeätä muistaa, että kun puhutaan oikeudenkäyntien kestosta, niin puhutaan koko ketjusta, puhutaan poliisista, syyttäjistä, tuomioistuimesta, Ulosottolaitoksesta ja vankeinhoidosta. [Puhemies koputtaa] Nämä kaikki ovat sellaisia, että ne vaativat resursseja, ja niitä hallitus on myös tällä hallituskaudella lisännyt.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Tolvanen, olkaa hyvä.

**16.26 Kari Tolvanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Keto-Huovinen nosti esiin tärkeän asian, ja toki oikeudenhoidon puolella on ehdottomasti vaikeuksia, resurssipula, mutta tätä ei pidä pelkästään ajatella oikeudenhoidon ongelmana vaan myös turvallisuusviranomaisten ongelmana — puhutaan Hätäkeskuksesta, poliisista, pelastuksesta, Tullista, Rajavartiolaitoksesta. Sain toimia 2015 puheenjohtajana parlamentarisessa työryhmässä, jossa koko tätä ketjua aina sieltä Hätäkeskuksesta Rikosseuraamuslaitokseen käytiin läpi jokaisen viranomaisen kohdalta — näinhän se pitää tehdä. Se on hienoa, että tehdään oikeusministeriön puolella selvitys, mutta nyt pitäisi ryhtyä kyllä selvittämään tätä koko ketjua. Ja tärkein nosto vuonna 15 oli toki riittävä rahoitus, mutta pitkäjänteisyys — pitää olla yli hallituskausien menevä ohjelma, ei pelkästään yhden hallituskauden kestävä ohjelma. Ja tuossa poliisin osaltahan rahoitukseen tehtiin selvitys ja todettiin, että poliisi hoitaa sen tonttinsa hyvin.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

Olisiko nyt mahdollista perustaa parlamentaarinen työryhmä ja käydä ne rahoitukset läpi kaikkien viranomaisten osalta samalla mallilla, millä se tehtiin poliisin osalta — että kaikki sitoutuisivat siihen?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitos. — Ministeri Henriksson.

16.27 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tolvanen on oikealla asialla, ja tätä työtä nyt oikeusministeriössä tehdään tämän oikeudenhoidon selonteon osalta. Se on ensimmäinen selonteko historiassa. Kukaan aikaisempi oikeusministeri ei ole sitä tehnyt, mikään aikaisempi hallitus ei ole sellaista selontekoa tehnyt. [Timo Heinosen välihuuto] Ja pidän sitä erittäin tärkeänä, että nyt sellainen saadaan. Siinä käydään läpi tuomioistuinten tilannetta, oikeusavun tilannetta, uloston tilannetta ja myös vankeinhoidon tilannetta. Tämä on erittäin, erittäin tärkeätä, ja se tullaan tuomaan tänne eduskuntaan syysistuntokaudella, ja se tulee olemaan myös semmoinen työväline, jota itse toivon, että seuraava hallitus — ne, jotka istuvat seuraavissa hallitusneuvotteluissa — myös sitten käyttävät hyväkseen.

Mitä poliisiin tulee, niin ministeri Mikkonen vastaa poliisin resursseista, ja mielestäni on äärimmäisen hyvä, että myös tässä salissa on ymmärretty se, [Puhemies koputtaa] että me tarvitaan koko ketjussa riittävästi resursseja. Kun poliisi saa lisäresursseja, niitä tarvitaan myös oikeudenhoidon puolella. [Timo Heinosen välihuuto]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Talvitie, olkaa hyvä.

16.28 **Mari-Leena Talvitie kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeusvaltion toimivuus mitataan siinä, saako ihminen oikeutta kohtuujassa, ja tässä meillä on kyllä parannettavaa. Yksi alue ovat lapsiin ja nuoriin kohdistuvat rikokset, joiden lukumäärä on valitettavasti kasvussa. Tutkintaa nopeutetaan, jos rikoksesta on epäiltyä alle 15-vuotias — hyvä niin — mutta rikostutkintaa ja tuomioistuinkäsittelyä olisi nopeutettava myös silloin, kun uhrina on alle 15-vuotias. Esimerkiksi lapseen kohdistuvat seksuaalirikokset ovat jo itsessään niin kuvottavia ja järkyttäviä, että lapset tarvitsevat inhimillisemmän ja vastuullisemman kohtelun. On täysin kohtuutonta, että on lapsen mieltä yhä enemmän rikkoavaa, jos tutkinta-ajat venyvät vuosiin. Lapsi ei pysty ymmärtämään tätä. Mitä hallitus on mieltä: tarvittaisiinko lapsiin ja nuoriin kohdistuviin rikoksiin erityinen tutkintatakuu, esimerkiksi kuusi kuukautta tai yhdeksän kuukautta? Ja jos olette sitä mieltä, niin mitä hallitus voisi tehdä [Puhemies koputtaa] vielä tämän loppukauden aikana sen eteen, että esimerkiksi lapsiin kohdistuvat rikokset tutkittaisiin nopeammin myös silloin, kun lapsi on uhri?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.30 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja on aivan oikeassa siinä, että nämä lapsiin kohdistuvat rikokset ovat erityisen kuvottavia, ja minä uskon näin, että jokainen, joka tekee niitten kanssa ja niitten parissa töitä, yrittää parhaansa.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

Hallitus on määrätietoisesti lisännyt resursseja myös tähän niin kutsuttuun lastenasiain-talohankkeeseen, jossa ovat mukana eri viranomaiset, sosiaaliviranomaiset, poliisi, syyttäjä ja tuomioistuinlaitos jollakin tavalla. Esimerkiksi Turussa on tällainen yksikkö, ja tätä käytäntöä pitää nyt levittää koko Suomeen.

On, niin kuin edustaja tuo esille, äärimmäisen tärkeää, että kun lapsi joutuu rikoksen uhriksi, niin saataisiin hänen asiansa käsiteltyä niin nopeasti kuin mahdollista. Se on myös osa sitä, että hän voi siitä palautua ja että hän voi sen ylitse päästä, ja sen takia tähän tarvitaan poikkihallinnollista yhteistyötä, [Puhemies koputtaa] ja sen takia hallitus edistää juuri tällaista toimintatapaa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.31 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oikeuslaitoksen ja sisäisen turvallisuuden sektorin, kuten poliisin, ruuhkautuminen ja kuormitus ovat hyvin huolestuttava ilmiö. Yksi tekijä, joka molempia edesauttaa, on maahanmuutto. Helsingin hallinto-oikeudessa ratkaistavista asioista noin puolet koskee ulkomaalaisasioita, korkeimmassa hallinto-oikeudessa noin 40 prosenttia. Tämä taas pidentää kaikkien muiden asioiden käsittelyaikaa.

Maahanmuuttajaryhmät, erityisesti tietyt, tekevät huomattavasti enemmän rikoksia kuin muu väestö keskimäärin. Hallinto-oikeuksien ruuhkan takana on kuitenkin meidän turvapaikkalainsäädäntömme, joka mahdollistaa esimerkiksi yhdeksän kielteistä turvapaikkapäätöstä saaneen ihmisen hakea jopa kymmenettä kertaa turvapaikkaa, ja tämä on se suuri ongelma. Kysyisin sisäministeriltä: aiotteko te tehdä tälle asialle jotakin ja korjata meidän lainsäädäntöämme?

**Puhemies Matti Vanhanen:** Kiitoksia. — Sisäministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

16.32 **Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin haluan sanoa tähän isoon teemaan sen, että minusta on todella tärkeää, että me varmistamme sisäisen turvallisuuden työntekijöiden riittävät resurssit ja koko siinä ketjussa, kuten oikeusministeri Henriksson tässä totesi. Koko ketjun täytyy olla sieltä poliisista lähtien riittävästi resursoitu, jotta prosessit voivat olla riittävän nopeita. [Eduskunnasta: Mikseivät ole?]

No sitten, jos puhutaan maahanmuuttopolitiikasta, on tietysti tärkeää, että myös siellä prosessit ovat sujuvia ja nopeita. Ongelma oli nimenomaan viime kaudella, kun meille tuli valtava joukko turvapaikanhakijoita, että meidän prosessimme eivät olleet kovin luotettavia. Siellä oli paljon ongelmia. Teimme tällä kaudella selvityksen esimerkiksi siitä, miten avustajia on voitu käyttää, miten tulkkeja on voitu käyttää, ovatko tulkit olleet korkealautuisia niin, että he ovat voineet sitä keskustelua käydä, [Mauri Peltokangas: Jos nyt itse kysymykseen saisi vastauksen!] ja sen takia näitä uusintahakemuksiakin on valitettavasti aika paljon tullut. [Puhemies koputtaa] Näitä prosesseja pääsemme nyt korjaamaan, ja toivottavasti [Puhemies: Kiitoksia!] ne nopeutuvat merkittävästi. [Välihuutoja — Oikealta: Minuutti tyhjää!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Arvoisat edustajat, pyydän, että nämä välihuudot eivät häiritse varsinaista keskustelua. — Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

16.33 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Perustuslain 21 §, Oikeus- turva, edellyttää, että ihmiset saavat viedä asiansa oikeuden käsiteltäväksi ja vieläpä kohtuullisessa ajassa. Tätä pääsyä oikeuteen on pidetty yhtenä oikeusturvan kriteerinä. Oikeuskirjallisuudessa sitä käsitellään access to justice -käsitteellä laajasti. Ongelma on Suomessa siis se, että ihminen ei uskalla hakea oikeutta eli edetä oikeudenkäyntiin, koska siinä on niin suuri kuluriski, vastapuolen asianajopalkkioiden maksuriski hämöttää. Oma kokemukseni oikeudenkäyntialalta on ollut, että näitä aika harvoin riita-asioissa kohtuullistetaan tai se on aika vähäistä. Esimerkiksi jos on työoikeusriitoja, vaikkapa työntekijän laitton irtisanominen, niin siinä se epäsuhta on ihan valtava, kun vastapuolena on rajattomat resurssit omaava suuryritys. [Puhemies koputtaa] Siksi kysynkin: miten tähän epäsuhtaan, joka tunnustetaan, oikein on puututtu, ja olisiko yhtenä vaihtoehtona oikeusturvavakuutusten [Puhemies: Kiitoksia!] parantaminen? [Vasemmalta: Hyvä kysymys!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.35 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä kysymys, edustaja Tavio. Access to justice, se, että pääsee oikeuteen, on äärimmäisen tärkeää, ja tämän osalta hallitus on tällä hallituskaudella teettänyt selvityksen. Sen selvityksen perusteella me olemme nyt myös ryhtyneet toimenpiteisiin, ja siitä selvityksestä voin kertoa sen, että tämän lausuntopalautteen pohjalta tehdään vielä lakiin muutoksia, jotta me saadaan vielä tällä hallituskaudella parempi lainsäädäntö.

Mitä tulee näihin oikeusturvavakuutuksiin, niin se asia menee vakuutus oikeuden puolelle. Tänä päivänä taitaa olla noin 8 500 se korkein summa, mitä oikeusturvavakuutuksesta voi saada korvattua. Ja näkisin itse, että tässä asiassa myös vakuutusyhtiöiden olisi syytä miettiä, millä tavalla he voisivat tätä parantaa.

Me tullaan myös palaamaan siihen kysymykseen, [Puhemies koputtaa] pitäisikö näitä oikeusavun tulorajoja jollakin tavalla muuttaa, niin että yhä useampi suomalainen [Puhemies: Kiitos!] saisi myös apua silloin, kun sitä tarvitsee.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja al-Taee, olkaa hyvä.

16.36 **Hussein al-Taee sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on nyt pientä ristiriitaa perussuomalaisten puheissa. Toinen sanoo, että turvapaikanhakijoille ei tarvitsisi antaa näin pitkiä oikeusprosesseja, ja sitten toinen sanoo, että pitää olla access to justice. Tässä on suuri ristiriita, että kumpaa tässä haetaan.

Ministeri, puhuitte siitä, että turvapaikanhakuprosessi ei ole ollut kunnossa ja nyt sitä korjataan. Millä tavalla te korjaatte sen, ja millä tavalla niistä 3 000 ihmisestä, jotka ovat jääneet ilman oikeutta, huolehditaan? [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Mikkonen.

16.36 **Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvapaikkaprosessi ja myös työperäisen maahanmuuton prosessi — on selvää, että niiden pitäisi olla nykyistä nopeampia. Tähän Maahanmuuttovirasto on etsinyt uudenlaisia ratkaisuja muun muassa automatisaation avulla. Esimerkiksi työperäisistä luvista me tiedämme, että valtaosa niistä on hyvin ongelmattomia ja voidaan hyvin nopealla prosessilla saada eteen-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

päin, ja tässä automatisaatiota hyödyntämällä näitä aikoja voidaan merkittävästi lyhentää. Tietysti turvapaikkahakuprosessissa taas tarvitaan nämä yksilölliset haastattelut, eli siinä mielessä ne ovat pidempiä, mutta se, että varmistetaan, että prosessit ovat laadukkaita, esimerkiksi niin, että siellä on asiantuntevat tulkit paikalla, [Jussi Halla-ahon välihuuto] nopeuttaa näitä prosesseja, ja sitä työtä tehdään.

Sitten kun me puhutaan siitä, että meillä on maassa ihmisiä, jotka ovat jääneet tänne, kun me emme ole onnistuneet heitä palauttamaan, vaikka siihen on oikeus, niin tämän eteen teemme työtä, [Puhemies koputtaa] neuvottelemme näiden maiden kanssa. On ihan selvää myös, että turvapaikkaprosessia ei saa käyttää väärin.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Mari, olkaa hyvä.

16.38 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä salissa käydään monasti tätä keskustelua, että sisäinen turvallisuus on tärkeää ja oikeudenhoito on tärkeää, mutta jostain syystä joka vuosi nämä saavat yhteensä noin 2,5 miljardia euroa 65 miljardin euron potista. Se on aika vähäinen määrä näinkin tärkeisiin asioihin, jotka kuitenkin ovat näitä pilareita.

Mutta palaan tähän edustaja Purran esittämään kysymykseen. Meillä oli vuonna 2021 tässä maassa vieraskielisiä noin 450 000, mikä on noin kahdeksan prosenttia koko väestöstä. Ja he käyttävät siis Helsingin hallinto-oikeudesta 50 prosenttia asioista ja korkeimmas- ta hallinto-oikeudesta 40 prosenttia. Kysyn nyt: aiotteko te tehdä tälle asialle mitään, kun sille 92 prosentille on jäänyt vain noin puolet näiden oikeuksien resursseista ja siinä on aivan hirvittävä epäsuhde? [Puhemies koputtaa] Kysyn: pidättekö te tätä hiukan epätasa-arvoisena?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.39 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallitus on myös lisännyt hallinto-oikeuksien määrärahoja tällä hallituskaudella, ja viimeksi nyt kehysriihessä päätettiin myös esimerkiksi siitä, että hallinto-oikeuksille annetaan lisää määrärahaa, jotta saataisiin nämä lupa-asiat etenemään. Silloin puhutaan ympäristöluvista ja ylipäänsä luvituksista investointeihin. Elikkä tämä edustaja Purran näkemys siitä, että tässä vain panostettaisiin siihen, että turvapaikanhakijat myös saavat asiansa oikeuteen, ei pidä paikkaansa. Kyllä tässä panostetaan niin, että ylipäänsä meidän hallinto-oikeudet ja korkein hallinto-oikeus pystyvät huolehtimaan niistä tehtävistä, mitä heille on lainsäädännössä annettu. [Sebastian Tynkkynen: Vastatkaa kysymykseen!] Jokainen tuomioistuin toimii puolueettomasti ja itsenäisesti ja itse päättää, missä järjestyksessä ne ottavat asiat käsittelyyn. [Puhemies koputtaa] Elikkä tässä tuomioistuimet ovat vapaita itse päättämään siitä, [Puhemies: Kiitoksia!] missä järjestyksessä käsittelevät asioitaan. [Sebastian Tynkkynen: Ei vastausta taaskaan, uskomatonta!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Häkkänen, olkaa hyvä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

16.40 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset ovat Euroopan paras kansa noudattamaan lakeja ja sääntöjä. Siitä meidät tunnetaan, ja se on meidän vahvuus tietysti ollut koronassa ja kaikissa muissakin kriiseissä ja hässäköissä. Lakeja noudatetaan niin kauan kuin voidaan luottaa siihen, että oikeus toteutuu: jos itse käytäydyn sääntöjen ja lakien mukaan, niin minulle käy hyvin. Nythän tämä pallo alkaa karraamaan pikkuhiljaa, eli jos joku tekee rikoksia, niin voi kestää vuosia, että lopulta totuus selviää ja paha saa palkkansa. Jos yrityksen sopimusketjussa joku rikkoo velvoitteitaan, niin ei yritys välttämättä saa kuin vasta vuosien päästä oikeuden toteutumaan. Pahimmillaan nyt me kuullaan viestiä, että poliisi ei ehdi tutkimaan jotain tiettyjä rikoksia. Arvoisa oikeusministeri, selontekoja ei nyt välttämättä tarvita — nyt tarvitaan toimenpiteitä. Mitä hallitus aikoo tehdä tälle asialle?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.41 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjä, joka on myös entinen oikeusministeri, tuntee tämän alan varsin hyvin [Ben Zyskowiec: Siksi hän kysyi!] ja tietää myös, että me tarvitaan myös tätä selontekoa. Ei sitä tehdä sen takia, että saadaan lisää papereita kertymään kirjakaappiin tai -hyllylle, vaan se tehdään sen takia, että me saadaan päätöksille sellaista aineistoa, jonka pohjalta me pystymme tekemään niitä tulevaisuuden panostuksia, mitä tarvitaan.

Ja niin kuin aikaisemmin toin tässä esille, niin toisin kuin edellisellä hallituskaudella tämä hallitus on panostanut paljon enemmän oikeudenhoitoon, elikkä niitä miljoonia on tullut tällä hallituskaudella lisää. Se, että tarvitaan vielä lisää, on meidän yhteinen huoli. Ja siitä me tarvitaan myös tämä selonteko, jotta me nähdään, mikä on tämä pitkäjänteinen tasokorotus, mitä tässä tarvitaan, jotta saadaan käsittelyaikoja lyhennettyä [Puhemies koputtaa] poliisin tutkinnasta ihan siihen tuomioistuimen käsittelyyn.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Myönnän vielä yhden lisäkysymyksen tähän alkuperäisen kysymyksen esittäjälle. — Edustaja Keto-Huovinen, olkaa hyvä.

16.43 **Pihla Keto-Huovinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aliresurssoinnin ongelmat näkyvät myös Rikosseuraamuslaitoksen toiminnassa. Vartijoita ei ole tarpeeksi, ja kouluttamatonta henkilökuntaa on paljon. Seurauksena sekä työ- että vankilaturvallisuus heikkenevät ja vankien yhteiskuntaan palaamista tukevaa toimintaa ei pystytä järjestämään riittävästi. Tämä kaikki johtuu siitä, että Rikosseuraamuslaitoksen resurssit ja niiden mahdollistama henkilöstömäärä ovat riittämättömät toiminnan laajuuteen, käytössä olevaan laitosrakenteeseen ja täytöntöönpanon vaikuttavuustavoitteisiin nähden. On kansallinen häpeä, että Suomessa rikosten uusimisprosentti on jopa 60 prosenttia — 60 prosenttia. Mihin keinoihin hallitus aikoo ryhtyä, jotta rikosten uusimisprosenttia saadaan laskettua ja vähennettyä koko rikosprosessiketjun — poliisien, syyttäjien, tuomioistuinlaitoksen ja vankeinhoidon — työkuormaa?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2022 vp

16.44 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitan sillä, että totean, että Suomessa on kansainvälisesti verrattuna suhteellisen vähän vankeja. Muistan, kun kävin aikoinaan Yhdysvalloissa edellisellä oikeusministerikaudellani, miten Yhdysvaltojen oikeusministeri mietti, miten on mahdollista, että Suomessa on näin vähän ihmisiä vankilassa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Yksi selitys sille on tietysti se, että me panostetaan täällä myös ennaltaehkäisevään toimintaan.

Toisaalta on aivan selvää, että myös vankeinhoito tarvitsee lisäresursseja. Myös niitä on tällä hallituskaudella lisätty, ja tehdään myös vankeinhoidon puolella paljon työtä sen eteen, että vangeille olisi tarjottavissa erilaisia ohjelmia, että he pääsevät tästä rikollisesta toiminnastaan pois. Tämmöistä työtä tehdään, ja sitä kehitetään. Ja myös tässä asiassa on varmasti niin, että tulevaisuudessa meidän pitää tehdä vielä enemmän ennaltaehkäisevää työtä, niin että nuoret eivät [Puhemies koputtaa] ylipäänsä lähtisi sille rikolliselle tielle.

Kysymyksen käsittely päättyi.